

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

23. juni 2010

Vår ref. 248772/v1

Deres ref. 200804306-/AKG

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I REPRESENTASJONSREGELVERKET M.V.

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon viser til høringsbrev av 26. mars 2010 om endringer i representasjonsregelverket m.v., samt høringsnotat om forslag til endringer i representasjonsforskriften og i aksje- og allmennaksjeloven.

NITO har følgende kommentarer til høringsnotatet:

Adgang til å inngå avtale om innføring av konsernordning

NOU 2010:1 - "Medvirkning og medbestemmelse i arbeidslivet", som er ute på høring med frist 25. juni, inneholder også forslag til endringer i dagens bestemmelser om konsernordning. NITO ser det således som både naturlig og nødvendig å vise til vår høringsuttalelse til NOU 2010:1 - "Medvirkning og medbestemmelse i arbeidslivet".

Som det også fremgår av nevnte høringsuttalelse, mener NITO at arbeidstakerne skal være representert på alle nivå som fatter beslutninger som kan få betydning for de ansatte. NITO mener således at hovedregelen bør være at de ansatte skal være representert i selskapet styre. Det fremgår av NOU 2010:1 at ansatterepresentasjon i selskapets styrende organer er mest utbredt i selskaper av en viss størrelse og som har tariffavtale. NITOs erfaringer tilsier at manglende ansatterepresentasjon ofte skyldes manglende kjennskap til regelverket. NITO mener av den grunn at det bør tillegges selskapet en plikt til å informere om og legge til rette for valg av ansatterepresentanter til selskapets styre. Videre mener NITO at hensynet til at flest mulige selskaper bør ha ansatterepresentasjon i selskapets styre, taler for at dagens grense for når de ansatte har rett til styreprerentasjon bør senkes fra 30 til 10 ansatte. NITO mener imidlertid at det for selskaper med færre enn 30 ansatte bør være mulig å søke Bedriftsdemokratinevnda om unntak fra styreprerentasjon i de tilfeller hvor gode grunner taler for det, for eksempel i de tilfeller hvor styret kun består av ett medlem som samtidig er daglig leder og eeneier. I slike tilfeller vil behovene styreprerentasjon dekker, slik NITO ser det, kunne oppfylles gjennom den daglige dialogen mellom partene på arbeidsplassen.

NITO mener at hovedregelen for konsern/grupper av foretak med mer enn 30 ansatte bør være at de ansatte skal ha en rett til å være representert i de styrende organer i morselskapet. I konsern/grupper av foretak med flere enn 30 ansatte, bør morselskapet pålegges å legge til rette for valg av ansatte i mor- og datterselskap til styrende organer i morselskapet. Videre mener NITO at det for konsern/grupper av foretak med mellom 10 og 30 ansatte bør overlates til en lokal fagforening eller et flertall av de ansatte å søke Bedriftsdemokratinevnda om godkjenning av en felles representasjonsordning. NITO mener imidlertid at morselskapet også i disse tilfellene bør pålegges en plikt til å informere de ansatte i både mor- og datterselskapet om retten til å kreve representasjon i morselskapet. Begrunnelsen for dette er for det første at det bør legges til rette for at arbeidstakerne, uavhengig av størrelsen på konsernet/gruppen av foretak, sikres rett til medvirkning og medbestemmelse der det fattes beslutninger som kan få betydning for deres arbeidsforhold. Videre tilsier NITOs erfaringer at årsaken til at det i dag ikke er innført konsernordning i konsern/grupper av foretak ofte skyldes manglende kjennskap til regelverket.

NITO mener at det bør fremgå av bestemmelsene at det er en forutsetning at konsernordningen kommer i tillegg til - og ikke i stedet for - ansattrepresentasjon i eget selskap.

NITO støtter forslaget om at hovedregelen bør være at alle selskaper i konsernet/gruppen av foretak, også utenlandske selskaper, skal omfattes av konsernordningen. I de tilfeller hvor gode grunner taler for at en konsernordning skal begrenses til kun å gjelde deler av konsernet, bør det imidlertid gis adgang til å søke Bedriftsdemokratinevnda om godkjenning av slik ordning.

Endring av kravet til representasjonsgrad for lokale fagforeninger.

NITO støtter departementets forslag om å endre dagens krav til hvor mange arbeidstakere den lokale fagforeningen må omfatte for å stille seg bak et krav eller en søknad, fra to tredjedeler av arbeidstakerne til et flertall av arbeidstakere. Organisasjonsgraden i mange selskaper er synkende og NITO kan ikke se at det er noen grunner som tilsier at det stilles ulike krav til hvor stor andel av de ansatte som må stille seg bak et krav eller en søknad, avhengig av om det blir fremsatt av en gruppe arbeidstakere eller av en eller flere lokale fagforeninger.

Forslag til endringer og presiseringer i representasjonsforskriften

- Representasjonsforskriften § 2 bokstav a) *ansatt*

NITO mener det hensiktsmessig at begrepet "ansatt" i aksje- og allmennaksjeloven og i representasjonsforskriften, endres til "arbeidstaker" slik at begrepsbruken blir i overensstemmelse med arbeidsmiljøloven og annet regelverk som omhandler arbeidstakernes medbestemmelsesrett.

Den teknologiske utviklingen har medført at det er blitt mer vanlig at enkelte arbeidstakere utfører hele eller deler av arbeidsoppgavene fra hjemmekontor. NITO støtter således departementets forslag om å fjerne unntaket for "heimearbeid" i representasjonsforskriftens § 1, bokstav b). En slik endring vil innebære at arbeidstakere som utfører hele, eller mer enn 50 prosent av arbeidstiden for heltidsansattes som utfører arbeid av samme art fra hjemmekontor, også anses som "ansatt" i selskapet etter representasjonsforskriften § 2 bokstav a).

- Representasjonsforskriften § 8 - de ansattes krav om styrerepresentasjon

NITO erfaringer tilsier at det kan forekomme uklarhet rundt på hvilket tidspunkt beregningen av antall arbeidstakere skal skje ved utvidelse av styrerepresentasjonen i valgperioden. Slik NITO ser det bør det følgelig presiseres i representasjonsforskriften § 8 at det er tidspunktet for utskrivelsen av nyvalg som skal legges til grunn ved beregningen av antall arbeidstakere.

- Representasjonsforskriften §§ 9 og 24 - alminnelige regler om valget

NITOs erfaring med elektroniske valg, tilsier denne ordningen fungerer bra i praksis. NITO støtter følgelig departementets forslag om at det presiseres i representasjonsforskriftens §§ 9 og 24 at også elektroniske valg anses for å være skriftlig. NITO vil imidlertid påpeke at det må være et vilkår for å gjennomføre valget elektronisk, at alle ansatte har tilgang til systemet og at systemet ivaretar kravet til hemmelighet.

- Representasjonsforskriften §§ 14 og 29 - forholdstallsvalg

For å unngå uklarhet om fra hvilken liste opprykk skal foretas, støtter NITO departementets forslag om å presisere i bestemmelsen i representasjonsforskriften §§ 14 og 29 trettende ledd at det er listen som har fått lavest kvotient som må foreta opprykk for å oppfylle kravet til jevn kjønnsrepresentasjon.

- Representasjonsforskriften §§ 18 og 33 - vararepresentanter

NITO støtter ikke departementets forslag om å endre ordlyden i representasjonsforskriften §§ 18 og 33 fra "skal" til "bør". NITOs erfaring tilsier at det over en toårsperiode ofte kan skje store endringer blant de ansatte i selskapet. Årsakene til det er ikke bare at ansatte slutter, men også at de for eksempel skrifter jobb til andre selskaper i konsernet eller at de flyttes gjennom omorganiseringer og virksomhetsoverføringer mellom selskap i konsernet. Dette tilsier etter NITOs syn at det er viktig å velge et tilstrekkelig antall varamedlemmer til at man unngår medarbeidet med å skrive ut nyvalg i valgperioden. Det vises i den forbindelse til at det legges ned mye arbeid med forberedelser og

gjennomføring av valg av ansattrepresentanter og til at det er ofte vanskelig å motivere de ansatte til deltakelse i de ordinære valgene.

NITO ser hensiktsmessigheten i at det ved forholdstallsvalg åpnes for at det kan velges personlige varamedlemmer uten å søke Bedriftsdemokratinemnda om unntak. Dette hensynet gjør seg særlig gjeldende ved fordeling av styreverv mellom de ulike fagforeninger i selskapet. NITO støtter således departementets forslag om at bestemmelsen endres, slik at det kan velges personlige varamedlemmer når valget skal foretas som forholdstallsvalg.

Utvidelse av styrerepresentasjonen

NITO støtter departementets forslag om å innta en presisering i representasjonsforakriften når det gjelder på hvilket tidspunkt en eventuell utvidelse av arbeidstakernes styrerepresentasjon skal skje. NITO mener imidlertid at det bør kunne gjøres unntak fra denne hovedregelen i tilfeller hvor gode grunner taler for det, for eksempel i tilfeller hvor en fusjon medfører en økning av antall ansatte som tilsier en utvidelse av antall ansattrepresentanter i de styrende organer i selskapet. En slik unntaksmulighet vil også ivareta hensynet til ansattrepresentasjon for de ansatte i det innfusjonerte selskapet i en periode med organisasjonsmessige tilpasninger til den "nye" arbeidsgiveren.

Bedriftsdemokratinemnda

NITO støtter ikke departementets forslag om å redusere Bedriftsdemokratinemndas størrelse fra syv til tre medlemmer. NITO viser i den forbindelse til at selv om departementets forslag til endringer i representasjonsforakriften i stor grad innebærer en reduksjon av nemndas oppgaver, vil dette i stor grad dreie seg om de ensartede oppgavene.

Samtidig mener NITO at flere organisasjoner enn NHO og LO bør få anledning til å sitte som både faste medlemmer og som varamedlemmer i Bedriftsdemokratinemnda. Dette hensynet lar seg vanskelig kombinere med en reduksjon av nemndas størrelse. Det vises for det første til at det i mange selskaper er helt andre arbeidstakerorganisasjoner enn LO som dominerer, særlig i kunnskapsbedrifter. Dette må antas å være en utvikling som vil foresterke seg fremover. Det vises videre til at Bedriftsdemokratinemnda også er gitt myndighet til å gjøre unntak fra reglene om arbeidstakerrepresentasjon i styrer for interkommunale selskaper og forskrift til helseforetakslovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i regionale helseforetaks og helseforetaks styrer.

Krav til Bedriftsdemokratinemndas leder

NITO støtter departementets forslag om å fjerne kravet om at Bedriftsdemokratinemndas leder må ha fylt 30 år og ha juridisk embetseksamen med beste karakter. NITO mener imidlertid at det ikke er tilstrekkelig å kun stille som krav at lederen skal ha juridisk embetseksamen. Slik NITO ser det bør det også stilles krav om at vedkommende har god innsikt i og erfaring med selskapsretts- og arbeidslivsspørsmål, og om at vedkommende har forståelse for og erfaring med parts sammensatt arbeid.

Med vennlig hilsen

Marit Stykket
President

Gunn Olimstad
Rådgiver